

Konstrukcija gnezda (o fotoprintovima Nine Todorović).

Galerija Udruženja likovnih umetnika Vojvodine, Novi Sad, decembar 2008.

Ciklus foto-printova Nine Todorović indikativno naslovljen **Gnezda**, saopštava nam vizuelne informacije o svetu koji nastaje, svetu koji tek treba da bude nastanjen u sistemu mnoštva, sistemu novogradnje. Skele i prostori što ih naziremo postaće stanovi u kojima će ljudi uživati u *blagodetima* 21. veka, nesvesni svoga ograničenja kao i mnoga urbana bića pre njih. Plohe se prepliću, kao u ogladalima, sivim, bledo plavim i crnim površima savremene arhitektonske ikonografije.

Ostajući dosledna svome traganju u domenu apsolutne arhitekture bez prisustva čoveka, Nina Todorović ukazuje na fakat otuđenja i skrajnutost personaliteta. Tu su: stroj graditeljske moći, kosturi fasada i njihovi likovni odnosi, rašlje svetlosti u mozaiku kompleksne uredjene slike sveta- *objekata od betona i železa ogrnutih fenomenom ogoljenog*. Pritom, ovaj fenomen poprima drukčiji oblik, transformišući se u predstavu postmoderne košnice, opet bez glavnih aktera-radilica, kao i drugih vidova zgusnutosti.

Kompozicioni sklop je kao i na platnima Todorovićeve, antonionovski. U ovakvom vizuelnom procesu koji se vrši pomoću objektiva nastaje serija fotoprintova koji prikazujući konstrukcije kao osnov budućeg staništa, sugerišu na zbijenost i beskonačno ponavljanje, nastalo u građanskoj arhitekturi 20. veka sa permanentnim razvojem, kakav god on bio.

Autorka udvajanjem istog prizora ili dela zgrade akcentuje novonastalu *prirodu* čoveka. Prirodu koja je, iako distancirana od izvorne prirode vremenom stvorila sopstvenu urbanu znakovnost koja se ogleda u građevinskim materijalima, njihovim krutim i hladnim karakterima. Razume se, pitanje koje nam se postavlja je tipično i odveć čuveno a glasi: *Kako da se u takvom ambijentu geometrizovane falange armaturnog sveta ne izrodi atmosfera idealna za pojavu klasičnih bolesti savremenog društva, kao što su narkomanija, depresija, egoizam i specifična sorta de-komunikacije?* Veoma lako i logično, ljudsko stanište se odavno pretvorilo u nizove kutijaški naslaganog sitnog slobodarstva. To slobodarstvo je koncetrisano u ideji dobrotvornog zatvora za ovovremenog humanoida 21. veka. Za sve ove prejake reči nalazim opravdanje čitajući Albera Karaka (1919 - 1972), švajcarskog mislioca koji je svoje vreme doživljavao kao jedno kratko, prelazno doba razvrata, potrošnje i bezočnog uživanja, koje će dokrajčiti belu rasu i uvesti čovečanstvo u sasvim novo doba.

Evo šta Karako između ostalog piše o gradu u svom *Brevijaru haosa*.

* "Cena zemljišta neprestano raste i u tom lavirintu koji proždire slobodni prostor, prihod od ulaganja iz dana u dan podiže stotinu zidova. Jer je neophodno da novac deluje i da gradovi u kojima živimo napreduju, još je pravilo da za svake generacije zgrade udvostručuju visinu, makar jednog dana vode ne bude bilo ni na drugom spratu".

*Ništa optimistično. Oprostićete što sam angažovanost ovih radova odveo u ovom pravcu, iako je Nina Todorović svoj angažman već definisala. Ipak, osetio sam potrebu da dam skroman doprinos.

No, da ne skrenemo isuviše sa putanje koju je započela Nina Todorović svojim fotografijama ali i celokupnim dosadašnjim umetničkim delovanjem, bez obzira na medij u kome se izražava. Svakako, ovi printovi svojim nazivom aludiraju na pojam gnezda, koje je u svojoj prirodi naizgled trenutno, familijarno i toplo. Dakle, sve ono što naši stanovi, često nisu. To znači da ovo što vidimo u ciklusu printova **Gnezda** ipak teži da iznadje, doduše ironično, pozitivni aspekt budućih nastambi.

Delikatnost u zamatranju horizontala i vertikala, dijagonalno naglašenih *zastora* konformizma je evidentna. To je ono što ih čini značajnim i osobenim. Koliko su ovi isti motivi bili apstrahovani na njenim platnima, toliko su sada njene fotografije urbanizovano naturalističke, montirane u već montiranom svetu graditelja. Graditelja koji su krenuli da svoje stanove smeštaju na sela, dok jednom ne postanu i sami deo periferije.

mr Danilo Vuksanović